

ZKM's bij Bureau Pespectief

Instituut de Leeuw en het bijbehorende Psychologisch Adviesbureau Bureau Perspectief werden begin jaren negentig opgericht door Jacomien de Leeuw. Doel was en is om scholieren uit het Voortgezet Onderwijs die op de een of andere manier vastlopen te kunnen helpen. Naast huiswerkbegeleiding, studiebegeleiding en bijlessen haalde Jacomien al in een vroeg stadium de ZKM in huis. En met veel succes!

In samenwerking met Quinta Kruijt en Heinerich Kaegi ontwikkelden wij het ZKM-Motivatietoerzoek. Dit instrument, dat zich met name richt op motivatieproblemen bij jongeren, is in de 20 jaar dat het gebruikt wordt zeer doeltreffend gebleken. Er zijn ongeveer 1000 trajecten afgenomen. We zetten een eigen ZKM opleiding op voor leerlingbegeleiders uit het onderwijs, die een aantal jaren door ons werd aangeboden.

Maar wij wilden meer. We zochten naar mogelijkheden om de kosten te reduceren en een instrument te ontwikkelen dat ook in de scholen zelf kon worden gebruikt. Dit instrument moest veel gericht functioneren. Zo ontstond het MZO (Motivatie Zelf Onderzoek). Belangrijke vernieuwing daarin is dat we het formuleringsgesprek hebben vervangen door een online vragenlijst. Inmiddels geven we regelmatig trainingen en maken een dertigtal onderwijsinstellingen in heel Nederland gebruik van deze methode. We hebben onze eigen online software.

We zullen deze ZKM-varianten hieronder kort aan u presenteren. Misschien dat ze voor u – als ZKM consultant – interessant kunnen zijn.

Het ZKM Motivatieonderzoek

Het ZKM-Motivatietoerzoek is een echte ZKM met een formulerings- en een nagesprek. Op een paar punten wijkt het echter af van de standaard ZKM.

- Aantal ontlokkers is uitgebreid naar 25. Deze zijn daardoor specifieker.
- Doelgroep zijn jongeren tussen 12 en 20 jaar die om de een of andere reden onderpresteren in het voortgezet onderwijs.
- Er wordt een 24-gevoelslijst voor jongeren gebruikt.
- Toegevoegd is een oudergesprek, waarbij de jongere zelf zijn/haar materiaal aan de ouders voorlegt.
- Aantal uren werk voor de consultant 6, waarvan ca. 4 contacturen.
- Materiaal: ontlokkerkaarten
- Software: door ons ontwikkeld programma ZOFT

Wij vinden het van groot belang dat de consultant kennis heeft van motivatieproblemen in het onderwijs. Centraal voor ons is de gedachte dat elke leerling in principe gemotiveerd is. Er is echter een tegenkracht werkzaam die de actie hindert, waardoor de leerling onvoldoende presteert. De ZKM helpt bij het vinden van de hindernissen. Het oudergesprek is een essentieel onderdeel van de methode. Motivatieproblemen staan niet los van de geschiedenis van de leerling en van het netwerk, waarin de leerling zich bevindt: ouders, school en vrienden.

Meer informatie is te vinden in het boek: Zelfonderzoek met kinderen en jongeren van Jos Louwe en Jan Nauta (Uitgeverij Agiel).

Of mail ons: info@bureauperspectief.nl

Motivatie Zelf Onderzoek

I

In het Motivatie Zelf Onderzoek (MZO) hebben wij het formuleringsgesprek vervangen door een zeer uitgebreide online vragenlijst. Deze vragenlijst is interactief en vraagt dus door op onderwerpen die de cliënt zelf aandraagt. Sommige vragen beantwoordt men met juist/onjuist andere zijn open. We hebben hierin jaren van gesprekservaring met jongeren in de ZKM Motivatieonderzoeken verwerkt.

De vragenlijst heeft twee doelen:

Er worden aan deze lijst een 30tal schalen gekoppeld. Deze schalen kan men direct na invoer uitprinten. Een mentor kan deze screening in een open gesprek bespreken met de leerling. Een ZKM-achtig aanpak daarbij is essentieel. (MZO1)

Open vragen in de vragenlijst leveren een soort "levensverhaal" zoals men dat in de ZKM met waardegebieden samenstelt. Deze open vragen kunnen in een tweede online sessie door de leerling aan gevoelslijsten gescoord worden. Daaruit rollen een aantal ZKM-rapporten: een cirkel, een lijst met somscores en een affecthiërarchie. Deze worden door een (gecertificeerde) studiebegeleider op een ZKM-achtige wijze met de leerling/student besproken. (MZO2)

Bij de ontwikkeling van het MZO hebben we veel onderzoek gedaan naar het functioneren van waardegebieden die door de cliënt zelf of uit standaarduitspraken worden samengesteld. Uit alles blijkt dat het weglaten van een persoonlijk formuleringsgesprek, zoals in het MZO,

veel voordelen biedt en de werking van de methode niet verslechtert. Vooral jongeren vinden het geen probleem om hun verhaal aan een apparaat, zoals de computer of een mobiel toe te vertrouwen.

Het MZO wordt steeds verder ontwikkeld voor allerlei doelgroepen. Op dit moment hebben we twee varianten:

MZO-scholieren (VO) en MZO-studenten (1ste jaars HBO/WO Studenten).

Overzicht MZO:

- Doel scholieren: signalering en aanpak van onderpresteerders en verbetering van leertechnieken;
- Doel studenten: terugdringen van studie-uitval
- Doelgroep: scholieren (VO) en studenten (HBO/WO) met zwakke motivatie
- Gebruik door tientallen onderwijsinstellingen (VO) en de HVA (HBO)
- Jaarlijks zijn er verschillende trainingen voor MZO1 en MZO2
- De online verwerkingssoftware is speciaal voor het MZO ontwikkeld.
- Abonnementen voor scholen, huiswerkinstituten en privépraktijken.
- Kosten: 5 – 15 Euro per cliënt + jaarabonnement
- www.motivatiezelfonderzoek.nl

Meer informatie:

Wilt u werken met één van deze methodes of meehelpen om eigen vragenlijsten te ontwikkelen, neem contact met ons op:

Bureau Perspectief, Amsterdam
Heinerich Kaegi/Wilma Menko

info@bureauperspectief.nl